

بررسی قانون جوانی جمعیت در گفت‌وگوی «جوان» با کارشناس مسائل خانواده و جمعیت

مواجهه سیاسی با قانون جوانی جمعیت ما را از هدف دور می‌کند

فرمان‌مآلهه از سوی علی بن‌عبدالله

جایگزینی همچون مهاجر پذیری روی بیاورند. در ایران هم ما با کاهش چشمگیر رشد جمعیت مواجهیم، به گونه‌ای که طی سال‌های اخیر نرخ رشد جمعیت و نرخ باروری با شیب تندی به سمت کاهش‌ی شدن پیش رفته است. در چنین شرایطی به رغم هشدارهای جدی جمعیت‌شناسان در دهه ۹۰، هیچ حرکتی برای اصلاح روند کاهش جمعیت در کشور انجام نشد. تنها خروجی این سال‌ها طرح جمعیت و تعالی خانواده بود که از سال ۱۳۹۲ در مجالس و دولت‌های مختلف دست‌به‌دست شد. سرانجام مجلس یازدهم این طرح را تحت عنوان قانون حمایت

است و اغلب کشورهای دنیا امروز تبدیل شده است و دنیا به سمت پیری می‌رود. بخشی از این ماجرا به دلیل دخالت در روند طبیعی رشد جمعیت در بازه‌هایی از زمان و اجرای برنامه‌های کنترلی و تحدیدی جمعیت در کشورهای مختلف دنیا از جمله ایران بود که موجب شد وضعیت جمعیت در بسیاری از کشورهای به شرایط بحرانی صفر و منفی برسد. حالا سال‌هاست اغلب کشورهای دنیا به منفی جمعیت درگیرند، ناچار شده‌اند ترسناک‌تر رشد صفر و منفی جمعیت مورد نیازشان به سیاست‌های برای تأمین نیروی انسانی مورد نیازشان به سیاست‌های

اجرای شدن این قانون چیست؟ ما در این زمینه خلأ داشتیم و لازم بود این قانون وضع شود، اما در بحث اجرائیات کار، برای آنکه قانونی اجرایی گردد، الزاماتی باید رعایت شود و در حوزه‌های هم موفق بوده است. اصل قانونگذاری و ورود به اجرای آن موضوعی است که در حوزه قانون جوانی جمعیت موفق بوده‌ام اما در برخی جنبه‌ها هم موفق نبوده‌ام چرا که الزامات اجرایی قانون رعایت نشده است.

است و اغلب کشورهای دنیا امروز تبدیل شده است و دنیا به سمت پیری می‌رود. بخشی از این ماجرا به دلیل دخالت در روند طبیعی رشد جمعیت در بازه‌هایی از زمان و اجرای برنامه‌های کنترلی و تحدیدی جمعیت در کشورهای مختلف دنیا از جمله ایران بود که موجب شد وضعیت جمعیت در بسیاری از کشورهای به شرایط بحرانی صفر و منفی برسد. حالا سال‌هاست اغلب کشورهای دنیا به منفی جمعیت درگیرند، ناچار شده‌اند ترسناک‌تر رشد صفر و منفی جمعیت مورد نیازشان به سیاست‌های برای تأمین نیروی انسانی مورد نیازشان به سیاست‌های

است به جای آنکه این تقدار به محتوای طرح وارد کنیم، به تعلق اراده مدیریتی و ساختاری وارد کنیم. با عنایت به تلاشی که در این طرح شده است، اگر برای اجرای همین‌ها هم اراده لازم باشد، می‌توانیم بخشی از مسئله را پیش ببریم. نباید این نکته را فراموش کرد که قانون جوانی جمعیت از سوی هر جناح یا گروهی که مطرح شود، به دلیل ارتباطی که با امنیت ملی و آینده کشور دارد، به نظرم تا جایی که امکان دارد، باید حمایت شود و اگر خلائی هم در آن وجود دارد، به اندازه و ظرفیت محتوایی که آن خلأ را دربرمی‌گیرد، باید رفتار شود و نه بیشتر!

است به جای آنکه این تقدار به محتوای طرح وارد کنیم، به تعلق اراده مدیریتی و ساختاری وارد کنیم. با عنایت به تلاشی که در این طرح شده است، اگر برای اجرای همین‌ها هم اراده لازم باشد، می‌توانیم بخشی از مسئله را پیش ببریم. نباید این نکته را فراموش کرد که قانون جوانی جمعیت از سوی هر جناح یا گروهی که مطرح شود، به دلیل ارتباطی که با امنیت ملی و آینده کشور دارد، به نظرم تا جایی که امکان دارد، باید حمایت شود و اگر خلائی هم در آن وجود دارد، به اندازه و ظرفیت محتوایی که آن خلأ را دربرمی‌گیرد، باید رفتار شود و نه بیشتر!

است و اغلب کشورهای دنیا امروز تبدیل شده است و دنیا به سمت پیری می‌رود. بخشی از این ماجرا به دلیل دخالت در روند طبیعی رشد جمعیت در بازه‌هایی از زمان و اجرای برنامه‌های کنترلی و تحدیدی جمعیت در کشورهای مختلف دنیا از جمله ایران بود که موجب شد وضعیت جمعیت در بسیاری از کشورهای به شرایط بحرانی صفر و منفی برسد. حالا سال‌هاست اغلب کشورهای دنیا به منفی جمعیت درگیرند، ناچار شده‌اند ترسناک‌تر رشد صفر و منفی جمعیت مورد نیازشان به سیاست‌های برای تأمین نیروی انسانی مورد نیازشان به سیاست‌های

است و اغلب کشورهای دنیا امروز تبدیل شده است و دنیا به سمت پیری می‌رود. بخشی از این ماجرا به دلیل دخالت در روند طبیعی رشد جمعیت در بازه‌هایی از زمان و اجرای برنامه‌های کنترلی و تحدیدی جمعیت در کشورهای مختلف دنیا از جمله ایران بود که موجب شد وضعیت جمعیت در بسیاری از کشورهای به شرایط بحرانی صفر و منفی برسد. حالا سال‌هاست اغلب کشورهای دنیا به منفی جمعیت درگیرند، ناچار شده‌اند ترسناک‌تر رشد صفر و منفی جمعیت مورد نیازشان به سیاست‌های برای تأمین نیروی انسانی مورد نیازشان به سیاست‌های

فرزند کمتر، زندگی بهتر» کار می‌کردیم و به نظر می‌رسد تغییر این فرهنگ نیازمند زمان و کار فرهنگی گسترده است. آیا قانون جوانی جمعیت بحث‌های فرهنگی را هم به میزان کافی دیده است؟ شاید یکی از نقاط ضعف قانون همین کم‌رنگ دیدن وسایل فرهنگی باشد!

فرزند کمتر، زندگی بهتر» کار می‌کردیم و به نظر می‌رسد تغییر این فرهنگ نیازمند زمان و کار فرهنگی گسترده است. آیا قانون جوانی جمعیت بحث‌های فرهنگی را هم به میزان کافی دیده است؟ شاید یکی از نقاط ضعف قانون همین کم‌رنگ دیدن وسایل فرهنگی باشد!

است و اغلب کشورهای دنیا امروز تبدیل شده است و دنیا به سمت پیری می‌رود. بخشی از این ماجرا به دلیل دخالت در روند طبیعی رشد جمعیت در بازه‌هایی از زمان و اجرای برنامه‌های کنترلی و تحدیدی جمعیت در کشورهای مختلف دنیا از جمله ایران بود که موجب شد وضعیت جمعیت در بسیاری از کشورهای به شرایط بحرانی صفر و منفی برسد. حالا سال‌هاست اغلب کشورهای دنیا به منفی جمعیت درگیرند، ناچار شده‌اند ترسناک‌تر رشد صفر و منفی جمعیت مورد نیازشان به سیاست‌های برای تأمین نیروی انسانی مورد نیازشان به سیاست‌های

است و اغلب کشورهای دنیا امروز تبدیل شده است و دنیا به سمت پیری می‌رود. بخشی از این ماجرا به دلیل دخالت در روند طبیعی رشد جمعیت در بازه‌هایی از زمان و اجرای برنامه‌های کنترلی و تحدیدی جمعیت در کشورهای مختلف دنیا از جمله ایران بود که موجب شد وضعیت جمعیت در بسیاری از کشورهای به شرایط بحرانی صفر و منفی برسد. حالا سال‌هاست اغلب کشورهای دنیا به منفی جمعیت درگیرند، ناچار شده‌اند ترسناک‌تر رشد صفر و منفی جمعیت مورد نیازشان به سیاست‌های برای تأمین نیروی انسانی مورد نیازشان به سیاست‌های

است و اغلب کشورهای دنیا امروز تبدیل شده است و دنیا به سمت پیری می‌رود. بخشی از این ماجرا به دلیل دخالت در روند طبیعی رشد جمعیت در بازه‌هایی از زمان و اجرای برنامه‌های کنترلی و تحدیدی جمعیت در کشورهای مختلف دنیا از جمله ایران بود که موجب شد وضعیت جمعیت در بسیاری از کشورهای به شرایط بحرانی صفر و منفی برسد. حالا سال‌هاست اغلب کشورهای دنیا به منفی جمعیت درگیرند، ناچار شده‌اند ترسناک‌تر رشد صفر و منفی جمعیت مورد نیازشان به سیاست‌های برای تأمین نیروی انسانی مورد نیازشان به سیاست‌های

است و اغلب کشورهای دنیا امروز تبدیل شده است و دنیا به سمت پیری می‌رود. بخشی از این ماجرا به دلیل دخالت در روند طبیعی رشد جمعیت در بازه‌هایی از زمان و اجرای برنامه‌های کنترلی و تحدیدی جمعیت در کشورهای مختلف دنیا از جمله ایران بود که موجب شد وضعیت جمعیت در بسیاری از کشورهای به شرایط بحرانی صفر و منفی برسد. حالا سال‌هاست اغلب کشورهای دنیا به منفی جمعیت درگیرند، ناچار شده‌اند ترسناک‌تر رشد صفر و منفی جمعیت مورد نیازشان به سیاست‌های برای تأمین نیروی انسانی مورد نیازشان به سیاست‌های

است و اغلب کشورهای دنیا امروز تبدیل شده است و دنیا به سمت پیری می‌رود. بخشی از این ماجرا به دلیل دخالت در روند طبیعی رشد جمعیت در بازه‌هایی از زمان و اجرای برنامه‌های کنترلی و تحدیدی جمعیت در کشورهای مختلف دنیا از جمله ایران بود که موجب شد وضعیت جمعیت در بسیاری از کشورهای به شرایط بحرانی صفر و منفی برسد. حالا سال‌هاست اغلب کشورهای دنیا به منفی جمعیت درگیرند، ناچار شده‌اند ترسناک‌تر رشد صفر و منفی جمعیت مورد نیازشان به سیاست‌های برای تأمین نیروی انسانی مورد نیازشان به سیاست‌های

است و اغلب کشورهای دنیا امروز تبدیل شده است و دنیا به سمت پیری می‌رود. بخشی از این ماجرا به دلیل دخالت در روند طبیعی رشد جمعیت در بازه‌هایی از زمان و اجرای برنامه‌های کنترلی و تحدیدی جمعیت در کشورهای مختلف دنیا از جمله ایران بود که موجب شد وضعیت جمعیت در بسیاری از کشورهای به شرایط بحرانی صفر و منفی برسد. حالا سال‌هاست اغلب کشورهای دنیا به منفی جمعیت درگیرند، ناچار شده‌اند ترسناک‌تر رشد صفر و منفی جمعیت مورد نیازشان به سیاست‌های برای تأمین نیروی انسانی مورد نیازشان به سیاست‌های

است و اغلب کشورهای دنیا امروز تبدیل شده است و دنیا به سمت پیری می‌رود. بخشی از این ماجرا به دلیل دخالت در روند طبیعی رشد جمعیت در بازه‌هایی از زمان و اجرای برنامه‌های کنترلی و تحدیدی جمعیت در کشورهای مختلف دنیا از جمله ایران بود که موجب شد وضعیت جمعیت در بسیاری از کشورهای به شرایط بحرانی صفر و منفی برسد. حالا سال‌هاست اغلب کشورهای دنیا به منفی جمعیت درگیرند، ناچار شده‌اند ترسناک‌تر رشد صفر و منفی جمعیت مورد نیازشان به سیاست‌های برای تأمین نیروی انسانی مورد نیازشان به سیاست‌های

است و اغلب کشورهای دنیا امروز تبدیل شده است و دنیا به سمت پیری می‌رود. بخشی از این ماجرا به دلیل دخالت در روند طبیعی رشد جمعیت در بازه‌هایی از زمان و اجرای برنامه‌های کنترلی و تحدیدی جمعیت در کشورهای مختلف دنیا از جمله ایران بود که موجب شد وضعیت جمعیت در بسیاری از کشورهای به شرایط بحرانی صفر و منفی برسد. حالا سال‌هاست اغلب کشورهای دنیا به منفی جمعیت درگیرند، ناچار شده‌اند ترسناک‌تر رشد صفر و منفی جمعیت مورد نیازشان به سیاست‌های برای تأمین نیروی انسانی مورد نیازشان به سیاست‌های

است و اغلب کشورهای دنیا امروز تبدیل شده است و دنیا به سمت پیری می‌رود. بخشی از این ماجرا به دلیل دخالت در روند طبیعی رشد جمعیت در بازه‌هایی از زمان و اجرای برنامه‌های کنترلی و تحدیدی جمعیت در کشورهای مختلف دنیا از جمله ایران بود که موجب شد وضعیت جمعیت در بسیاری از کشورهای به شرایط بحرانی صفر و منفی برسد. حالا سال‌هاست اغلب کشورهای دنیا به منفی جمعیت درگیرند، ناچار شده‌اند ترسناک‌تر رشد صفر و منفی جمعیت مورد نیازشان به سیاست‌های برای تأمین نیروی انسانی مورد نیازشان به سیاست‌های

است و اغلب کشورهای دنیا امروز تبدیل شده است و دنیا به سمت پیری می‌رود. بخشی از این ماجرا به دلیل دخالت در روند طبیعی رشد جمعیت در بازه‌هایی از زمان و اجرای برنامه‌های کنترلی و تحدیدی جمعیت در کشورهای مختلف دنیا از جمله ایران بود که موجب شد وضعیت جمعیت در بسیاری از کشورهای به شرایط بحرانی صفر و منفی برسد. حالا سال‌هاست اغلب کشورهای دنیا به منفی جمعیت درگیرند، ناچار شده‌اند ترسناک‌تر رشد صفر و منفی جمعیت مورد نیازشان به سیاست‌های برای تأمین نیروی انسانی مورد نیازشان به سیاست‌های

است و اغلب کشورهای دنیا امروز تبدیل شده است و دنیا به سمت پیری می‌رود. بخشی از این ماجرا به دلیل دخالت در روند طبیعی رشد جمعیت در بازه‌هایی از زمان و اجرای برنامه‌های کنترلی و تحدیدی جمعیت در کشورهای مختلف دنیا از جمله ایران بود که موجب شد وضعیت جمعیت در بسیاری از کشورهای به شرایط بحرانی صفر و منفی برسد. حالا سال‌هاست اغلب کشورهای دنیا به منفی جمعیت درگیرند، ناچار شده‌اند ترسناک‌تر رشد صفر و منفی جمعیت مورد نیازشان به سیاست‌های برای تأمین نیروی انسانی مورد نیازشان به سیاست‌های

است و اغلب کشورهای دنیا امروز تبدیل شده است و دنیا به سمت پیری می‌رود. بخشی از این ماجرا به دلیل دخالت در روند طبیعی رشد جمعیت در بازه‌هایی از زمان و اجرای برنامه‌های کنترلی و تحدیدی جمعیت در کشورهای مختلف دنیا از جمله ایران بود که موجب شد وضعیت جمعیت در بسیاری از کشورهای به شرایط بحرانی صفر و منفی برسد. حالا سال‌هاست اغلب کشورهای دنیا به منفی جمعیت درگیرند، ناچار شده‌اند ترسناک‌تر رشد صفر و منفی جمعیت مورد نیازشان به سیاست‌های برای تأمین نیروی انسانی مورد نیازشان به سیاست‌های

است و اغلب کشورهای دنیا امروز تبدیل شده است و دنیا به سمت پیری می‌رود. بخشی از این ماجرا به دلیل دخالت در روند طبیعی رشد جمعیت در بازه‌هایی از زمان و اجرای برنامه‌های کنترلی و تحدیدی جمعیت در کشورهای مختلف دنیا از جمله ایران بود که موجب شد وضعیت جمعیت در بسیاری از کشورهای به شرایط بحرانی صفر و منفی برسد. حالا سال‌هاست اغلب کشورهای دنیا به منفی جمعیت درگیرند، ناچار شده‌اند ترسناک‌تر رشد صفر و منفی جمعیت مورد نیازشان به سیاست‌های برای تأمین نیروی انسانی مورد نیازشان به سیاست‌های

جمعیت و قدرت ملی
مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله‌العالی) در ۱۳۹۳/۲/۳۰ سیاست‌های کلی جمعیت را در ۱۴ بند ابلاغ فرمودند و در صدر بندها و سیاست‌ها، در مقدمه آن تأکید شد که با عنایت به اهمیت مقوله جمعیت در اقتدار ملی و سایر مواردی که در آن سند درج شده است، به موضوع جمعیت در کشور و به خصوص در بخش دفاع و امنیت پرداخته شود. کتاب جمعیت و قدرت ملی نوشته کاظم سام‌دلیری و فتح‌الله کلازتری با استفاده از اظهارات افراد متخصص، تأثیرات مثبت و منفی جمعیت بر قدرت ملی را مورد بررسی قرار می‌دهد. با توجه به نقش مهمی که عامل جمعیت در پیشرفت و توسعه هر کشوری به خصوص کشور جمهوری اسلامی ایران خواهد داشت، به طور طبیعی لازم است برنامه‌ریزی‌هایی برای رشد و توسعه کشور در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی متناسب با سیاست‌های جمعیتی جمهوری اسلامی ایران انجام شود، در این راستا این سؤال مطرح می‌شود که آیا جمعیت زیاد فرصت است یا تهدید که کاظم سام‌دلیری و فتح‌الله کلازتری در کتاب جمعیت و قدرت ملی به آن پاسخ می‌دهند. این کتاب در ۲۶۶ صفحه در سال ۱۳۹۸ از سوی انتشارات دانشگاه عالی دفاع ملی تهران روانه بازار نشر شده است. در بخشی از کتاب جمعیت و قدرت ملی می‌خوانیم: باروری یکی از وقایع حیاتی است و از آنجا که در افزایش یا کاهش جمعیت به طور مستقیم تأثیرگذار است، به عنوان مهم‌ترین عامل حرکت زمانی جمعیت شناخته می‌شود. سابقه زاد و تولد انسانی به پیدایش اولین انسان‌ها برمی‌گردد، از این‌رو سابقه‌های طولانی به قدمت خود انسان دارد. این مفهوم در قرآن به وفور مشاهده می‌شود. یکی از دلایل ضرورت باروری و فرزندآوری حفظ نسل و بقای انسان است. تمام موجودات بر اساس غریزه طبیعی برای حفظ نسل خود به تناسل مشغول هستند. انسان نیز علاوه بر غریزه بر مبنای فطرت و عقل به بقای نوع خود توجه دارد. در سبک زندگی دینی این ضرورت از طریق ازدواج و فرزندآوری پاسخ داده می‌شود، بنابراین هر اقدامی که از تناسل جلوگیری کند، مخالف فطرت انسان است. بنا بر این تعریف و با توجه به وضعیت بیولوژیک زن و مرد هدفی جز تولید نسل و بقای گذاردن نسل منظور نبوده و باقی احکام مربوط به روابط زن و مرد از قبیل احکام رعایت عفت، زناشویی، اختصاص‌داشتن زوجه به زوج، احکام طلاق، عدّه، اولاد و ارث هم بر اساس همین واقعیت وضع شده است.

رویکرد جمعیت
شورای نگهبان طرح جوانی جمعیت و حمایت از خانواده را با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی ندانست.

تأیید طرح جوانی جمعیت و حمایت از خانواده
شورای نگهبان طرح جوانی جمعیت و حمایت از خانواده را با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی ندانست. طرح جوانی جمعیت و حمایت از خانواده که با اصلاحاتی در عنوان متن بر اساس اصل ۸۵ قانون اساسی در جلسه مورخ پنجم آبان ماه ۱۴۰۱ به تصویب کمیسیون مشترک رسیده است، در جلسات متعدد شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

تعمیل ۲۷۰ هزار خودرو به مادران
عبدالله توکل لاهیجانی، مدیر کل دفتر صنایع خودرویی وزارت صنعت از تعویل ۲۷۰ هزار خودرو به مادران در طرح جوانی جمعیت خبر داد. به گفته وی در طرح جوانی جمعیت برای ۲۹۳ هزار خودرو واریز وجه شده که از این میان حدود ۲۷۰ هزار خودرو تعویل مادران شده است. انطوری که توکل گفته در مجموع برای طرح جوانی جمعیت ۸۳۵ هزار خودرو عرضه شده است، اما فقط ۲۹۳ هزار خودرو واریز وجه شده که عمدتاً خودروهایی با اختلاف قیمت بیشتر با بازار هستند.

زنان سالمند تنها ۴ برابر مردان
تایک یچ پژوهش نشان می‌دهد تعداد زنان سالمند تنها نسبت به مردان به بیش از چهار برابر رسیده است و ۷۱ درصد این زنان در آمدی ندارند. اطلاعات مرکز آمار ایران نشان می‌دهد جمعیت کشورمان با شیب تقریباً تندی به سمت سالمندی می‌رود، بنابراین این حوزه یکی از مسائل مهم و اساسی آینده ما خواهد بود.

یکی از علل اصلی این موضوع کاهش فرزندآوری است که خود دلایل متعددی دارد، از جمله تأخیر در ازدواج و مشکلات اقتصادی و تورم؛ مسائلی که توجه مسئولان و اقدام زودهنگام آنها را برای پیشگیری از تبعاتش می‌طلبد.

در این میان، سالمندی زنان - به طور خاص - جای نگرانی دارد چرا که تعداد زنان سالمند تنها نسبت به مردان به بیش از چهار برابر رسیده است و ۷۱ درصد این زنان در آمدی ندارند. اطلاعات مرکز آمار ایران نشان می‌دهد جمعیت کشورمان با شیب تقریباً تندی به سمت سالمندی می‌رود، بنابراین این حوزه یکی از مسائل مهم و اساسی آینده ما خواهد بود.